

“Ακόμα κι αυτή η άλωση της Κωνσταντινουπόλεως
ωχριά μπροστά στη Μικρασιατική καταστροφή.”
Σπέραν Τσάκη

ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Περιοδική Έκδοση του Κέντρου Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού

• Αρ. φύλλου: 2 • Μάιος 2005 • Τιμή: 0,01 ευρώ

Δεύτερο τεύχος ...

Αγαπητοί Φίλοι,

Λένε ότι «η αρχή είναι το ήμισυ του παντός». Σωστά. Όταν όμως πρόκειται για περιοδικές εκδόσεις, η ιστορία αποδεικνύει ότι αυτό δεν ισχύει. Όλοι γνωρίζουμε εκδοτικές προσπάθειες που ξεκίνησαν πολύ φιλόδοξα (μιλώ για τοπικά κυρίως φύλλα), αλλά το μόνο που πέτυχαν ήταν να δώσουν ... το πρώτο τεύχος τους ...

Το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. (ως τίτλος πλέον του περιοδικού μας), ίδιού, σας παρουσιάζει σήμερα το ... δεύτερο τεύχος του. Και ελπίζοντας ότι θα επιτύχει και την περιοδικότητα που έχει υποσχεθεί - αυτό βέβαια δεν είναι και το πιο εύκολο πράγμα του κόσμου -, ανοίγει το δρόμο για ένα ακόμη τεύχος πριν από το τέλος του χρόνου.

Σημαντικό τμήμα της δουλειάς μας, εδώ στο ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. (τον οργανισμό), είναι βέβαια οι εκδόσεις. Όπως είχαμε προγραμματίσει, μετά το λεύκωμα για την ιστορία της Νέας Ιωνίας, σειρά έχει ή έκδοση των Πρακτικών του 1ου Συμποσίου, τα οποία, την ώρα που γράφονται αυτές οι σειρές, έχουν πάρει το δρόμο του τυπογραφείου. Επίσης, θα ακολουθήσει η έκδοση μελετών και μονογραφιών για σημαντικούς δημιουργούς της πόλης μας.

Το περιοδικό μας αποτελεί σημαντική εκδοτική προσπάθεια, με την ενδιαφέρουσα ύλη και την ποιότητά του. Εκ των πραγμάτων, το 1ο τεύχος, περιορισμένο άλλωστε σε αριθμό σελίδων, είχε καθαρώς ενημερωτικό χαρακτήρα. Το δεύτερο, που κρατούμε στα χέρια μας, ανοίγει μεγαλύτερα φτερά και θέτει πιο φιλόδοξους στόχους: να προσφέρει πλούσια ύλη από το περιβάλλον της Ιστορίας και του Πολιτισμού των αλησμόνητων πατριδών της καθ' ημάς Ανατολής αλλά και της πολιτείας των προσφύγων, της Νέας Ιωνίας. Σημαντικό κομμάτι κατέχει φυσικά η Λαογραφία.

Ο ερανισμός κειμένων από την ευρεία βιβλιογραφία που υπάρχει, από ιστορικούς, μελετητές, συγγραφείς, ποιητές, απλούς ανθρώπους του λαού με τις μαρτυρίες τους, ξένους περιηγητές κ.λπ. δεν εμποδίζει τη συνεργασία των συγχρόνων, των απογόνων, των δημοτών και κατοίκων της Ν. Ιωνίας και όχι μόνον ...

Με την ελπίδα της δυναμικής στήριξης από τους ανθρώπους της πόλης και ιδιαίτερα από τη νεολαία της, εκφράζουμε προκαταβολικά τις ευχαριστίες της διοίκησης.

Σας χαιρετώ.

Ο Πρόεδρος,

Χάρης Σαπουντζάκης

Πρόσκληση

Ο Δήμαρχος Νέας Ιωνίας και το Διοικητικό Συμβούλιο
του Κέντρου Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού
σας καλούν στα **εγκαίνια των Μουσείων (Συλλογών μουσειακού χαρακτήρα)**

Ιστορίας – Λαογραφίας και Υφαντουργίας – Ταπητουργίας.

Στα πλαίσια της εκδήλωσης θα τιμηθούν όλοι όσοι προσέφεραν εκθέματα
και εθελοντική εργασία για την οργάνωση των μουσείων.

Η παρουσία σας θα μας τιμήσει ιδιαίτερα.

Ο Δήμαρχος Νέας Ιωνίας
ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ

Ο Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.
ΧΑΡΗΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗΣ

10 Συμπόσιο ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας από την Αρχαιότητα μέχρι τη Μεγάλη Έξοδο

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκε το 10 Συμπόσιο που διοργάνωσε το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., το τριήμερο 26-28 Νοεμβρίου 2004, στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Νέας Ιωνίας Αττικής. Η προσέλευση του κοινού, τα γενικώτερα σχόλια και οι αναφορές σε έντυπα κυρίως μέσα επιβράβευσαν την προσπάθεια.

Στο πλαίσιο των ορίων του θέματος κινήθηκαν και οι 15 εισηγητές, πανεπιστημιακοί, καταξιωμένοι επιστήμονες, ερευνητές, συγγραφείς, καθώς και ο πρώην Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών, κ. Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος.

Την πρώτη ημέρα (Παρασκευή, 26 Νοεμβρίου 2004), μετά την εισήγηση του συντονιστή κ. Μάκη Λυκούδη, απήγθυναν χαιρετισμούς οι ακόλουθοι:

ο κ. Θωμάς Αληφακιώτης, Γεν. Γραμματέας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, ως εκπρόσωπος του Πρωθυπουργού, κ. Κωνσταντίνου Καραμανλή

η κ. Περσεφόνη Αγραφιώτου, ως εκπρόσωπος της Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, κ. Μαριέτας Γιαννάκου

ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντίνος, ο οποίος μετέφερε και το χαιρετισμό του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. κ. Βαρθολομαίου

ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας, κ. Γιάννης Χαραλάμπους

ο Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., κ. Χάρης Σαπουντζάκης

ο Πρόεδρος της Ο.Π.Σ.Ε., κ. Αθανάσιος Λαγοδήμος.

Ακολούθησε η πρώτη συνεδρία, με τις ομιλίες των κ. κ. Χρίστου Μπαλόγλου, Πέτρου Λινάρδου, Βασίλη Χομπά και Αρχοντίας Παπαδοπούλου.

Στο μουσικό μέρος, η ορχήστρα του Ωδείου Περισσού «Εν οργάνοις», του κ. Βασίλη Γρατσούνα, με τη συμμετοχή του Χρίστου Τσιαμούλη, παρουσίασαν τραγούδια και οργανικά κομμάτια από τη Μικρά Ασία.

Η πρώτη βραδιά έκλεισε με την προβολή της ταινίας «Από την Τέω στη Σμύρνη», παραγωγής του Ι.Μ.Ε.

Τη δεύτερη ημέρα, μαθητές του 1ου Δημοτικού Σχολείου και του 1ου Γυμνασίου Ν. Ιωνίας παρακολούθησαν εκπαιδευτικό πρόγραμμα διαμορφωμένο από συνεργάτες του Ι.Μ.Ε.

Στις δύο συνεδρίες που πραγματοποιήθηκαν μίλησαν οι κ. κ. Θεοφάνης Σουλακέλλης, Νίκος Νικολούδης, Πηνελόπη Στάθη, Κωνσταντίνος Φωτιάδης, Γιώργος Γιαννακόπουλος και Ιάκωβος Ακτσόγλου.

Ακολούθησε δεξίωση, με τη φροντίδα του Φ.Ο.Ν.Ι., με εδέσματα παραδοσιακής

μικρασιατικής κουζίνας και ζαχαροπλαστικής, τα οποία κατασκεύασαν μέλη του Συλλόγου βάσει ειδικών συνταγών.

Την τρίτη ημέρα (Κυριακή, 28 Νοεμβρίου) επαναλήφθηκε το πρόγραμμα του Ι.Μ.Ε. για μαθητές του 4ου Δημοτικού Σχολείου και του 5ου Γυμνασίου Ν. Ιωνίας.

Στις συνεδρίες μίλησαν οι κ. κ. Μαριάνθη Καπλανογλου, Δημήτριος Ψαρρός, Παρασκευάς Κονόρτας, Νίκος Βικέτος, Αθανάσιος Χρήστου και Θεόδωρος Πυλαρινός.

Ακολούθησε ο απολογισμός του Συμποσίου και κατατέθηκαν τα σχετικά συμπεράσματα. Ανακοινώθηκε ο συνολικός αριθμός των συνέδρων, άνω των 400 και στις τρεις ημέρες, μεταξύ των οποίων παρευρέθησαν εκπρόσωποι φορέων από την περιφέρεια (Θεσσαλονίκη, Ν. Ιωνία Μαγνησίας, Έδεσσα, Δράμα, Λάρισα, Πάτρα κ.ά.), καθώς και από πολλούς Δήμους της Αττικής.

Στα Προεδρεία των συνεδριών μετείχαν: ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας, κ. Γιάννης Χαραλάμπους, ο Πρόεδρος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., κ. Χάρης Σαπουντζάκης, ο Πρόεδρος του Πνευματικού Κέντρου, κ. Νίκος Μαγιόπουλος, ο υπεύθυνος της Επιτροπής Συνεδρίων του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., κ. Μάκης Λυκούδης, τα μέλη της προαναφερομένης Επιτροπής: κ. κ. Δημήτρης Μανιατόπουλος, Δημήτρης Κωστιδάκης, Κλαίρη Αφεντούλη, Αναστάσιος Χαρισμίδης, Ευσεβία Αλεξιάδου, Χρήστος Χατζηιωάννου και Κώστας Τσοπανάκης, καθώς και ο κ. Ιάκωβος Ακτσόγλου, εκ των ομιλητών και ο κ. Νίκος Χομπάς, Πρόε-

δρος του Φ.Ο.Ν.Ι.

Η λήξη του Συμποσίου πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα εκδηλώσεων της ΑΘΗΝΑ 2004, με τη συναυλία του μουσικού συγκροτήματος του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Ν. Ιωνίας υπό τη διεύθυνση του Στέφανου Ψαραδάκου. Το μουσικό σύνολο ερμήνευσε τη σύνθεση με τον τίτλο «Έλληνες», έργο του διευθυντού του, σε πρώτη δημοσία εκτέλεση.

Όπως έχει ανακοινωθεί, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. θα εκδώσει πλήρη τα Πρακτικά του Συμποσίου, όπου θα γίνεται εκτενής αναφορά σε όλους του φορείς και τους εκπροσώπους τους που έλαβαν μέρος. Πλούσιο φωτογραφικό υλικό θα συμπεριλαμβάνεται.

Για την επιτυχή διεξαγωγή του Συμποσίου συνεργάστηκαν:

ο Δήμος Ν. Ιωνίας, το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου, το Ίδρυμα Μειζονος Ελληνισμού, η ΑΘΗΝΑ 2004, ο Φυσιολατρικός Όμιλος Ν. Ιωνίας

και τα Σωματεία που εδρεύουν στο Δήμο

Ένωση Σπάρτης Μικράς Ασίας, Σύνδεσμος Αλαγιωτών, Σύλλογος Ινεπολιτών – Κασταμονιτών, Αδελφότης Προκοπιέων, Ιωνικός Σύνδεσμος

Για την Επιτροπή Οργάνωσης Συνεδρίων –

Πολιτιστικών Εκδηλώσεων

Συντονιστής: Μάκης Λυκούδης

Μέλη: Ευσεβία Αλεξιάδου, Κλαίρη Αφεντούλη,

Δημήτρης Κωστιδάκης, Στάθης Ουλκέρογλου, Χάρης

Σαπουντζάκης, Αναστάσιος Χαρισμίδης, Χρήστος

Χατζηιωάννου, Άρης Χατζησαββίδης.

Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Φ.Ο.Ν.Ι.

Ερμηνεία της σύνθεσης "Έλληνες",
υπό τη διεύθυνση του Στέφανου Ψαραδάκου.
Παραδοσιακά εδέσματα και οι μικρασιατικές συνταγές τους.

ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το 2ο Συμπόσιο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. με τον τίτλο

"Ο Ελληνισμός της Μικράς Ασίας από την Αρχαιότητα
μέχρι τη Μεγάλη Έξοδο: Παιδεία - Εκπαίδευση"

Θα πραγματοποιηθεί από τις 25 έως τις 27 Νοεμβρίου 2005

στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Ν. Ιωνίας Αττικής.

Τιμώμενο πρόσωπο θα είναι η κ. Ελένη Γλύκατζη-Αρβελέρ.

Οι μαθητές καταγράφουν ιστορία

της Αρχοντίας Β. Παπαδοπούλου*

«”Αρξόμαι δὲ ἀπὸ τῶν προγόνων πρῶτον. Δίκαιον γάρ αὐτοῖς καὶ πρέπον δὲ ἄμα ἐν τῷ τοιῷδε τὴν τιμὴν ταύτην τῆς μνήμης δίδοσθαι», κατά τὸν Περικλή καὶ τὸν Θουκυδίδη.

Ἐται καὶ η οργανωμένη Εκπαίδευση, παρέχοντας Παιδεία στους νεαρούς μαθητές, υποχρεούται, εκτός των ἄλλων, να τους οδηγήσει στην αυτογνωσία της εθνικής συνειδησης, με το να ἔρθουν σ' επαφή με ιστορικά γεγονότα, να ερευνήσουν, να μάθουν, ν' ασχοληθούν με διάφορες πηγές καὶ τέλος να διαμορφώσουν οι ίδιοι ἀποψή καὶ κρίση. Μέσα απ' αυτή την διαδικασία τα παιδιά ἔχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν την εξελικτική τους πορεία, να γνωρίσουν την διαφορετικότητα του ἔθνους τους, την προσφορά του σε κάθε ανθρώπινο τομέα, αλλά καὶ να συνειδητοποιήσουν τις ομοιότητες με τους ἄλλους λαούς καὶ την ανάγκη της ειρηνικής συμπόρευσης των λαών του Κόσμου.

Η υπογράφουσα υπηρέτησε ως Διευθύντρια στο 6ο Γυμνάσιο Νίκαιας «ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΕΦΕΡΗΣ» από το σχολικό ἑτος 1992 – 93 ἡώς καὶ τον Ιούλιο του 2002, οπότε ανέλαβε καθήκοντα Προϊσταμένης του 2ου Γραφείου Β)Θμιας Εκπ/σης Πειραιά, με αρμοδιότητα στα σχολεία Νίκαιας – Κορυδαλλού. Με βάση τα προαναφερόμενα, οδηγήσαμε τους μαθητές του σχολείου στην ιστορική ἔρευνα, με την αναζήτηση αυτοπτών καὶ αυτηκών μαρτύρων της Εθνικής Καταστροφής του 1922 καὶ την καταγραφή ηθών – εθίμων, τραγουδιών, στοιχείων της αρχιτεκτονικής, σκηνών από την Καταστροφή, μαρτυριών για την εγκατάσταση στην Ελλάδα κ.λ.π. των Ελλήνων των παραλίων της Μ. Ασίας, του Πόντου, της Αν. Θράκης, Ίμβρου, Τενέδου, της Κωνσταντινουπόλεως καὶ της λοιπής Ανατολής.

Η επιλογή της καταγραφής των συγκεκριμένων στοιχείων ἔγινε για τους παρακάτω λόγους. A) Επειδή ο Δήμος Νίκαιας είναι ο μεγαλύτερος προσφυγογενής Δήμος της χώρας, μετά την Θεσσαλονίκη, υπάρχουν ακόμη ανάμεσά μας οι ηρωϊκοί ἀνθρώποι της πρώτης γενιάς των προσφύγων καὶ κάθε πληροφορία απ' αυτούς είναι πολύτιμη καὶ μοναδική για την μελέτη των ιστορικών επιστημών. B) Επειδή ήθελα οι νέοι - είτε μικρασιάτες είτε όχι - να ἔρθουν σ' επαφή μ' αυτή την τραγική καὶ πρόσφατη σελίδα της ιστορίας καὶ μάλιστα συνομιλώντας με τους απλούς πρωταγωνιστές αυτής της φρίκης. Γ) Επειδή πιστεύω ότι οι νέοι, μόνον αφού γνωρίσουν, δεν θα θελήσουν να ζήσουν παρόμοιες καταστάσεις καὶ θα κτίσουν την ειρηνική μελλοντική πορεία τους στη γνώση καὶ την επίγνωση των γεγονότων καὶ όχι στην απόκρυψη, την ἀγνοία καὶ την παραπληροφόρηση.

Διαμόρφωσα καὶ ἔδωσα στα παιδιά ἑνα σχετικό ερωτηματολόγιο καὶ τους σύστησα να μιλήσουν με πρόσφυγες του 1922 καὶ εν ανάγκη με τα παιδιά τους, της δεύτερης γενιάς, προκειμένου ν' αντλήσουν πληροφορίες. Πράγματι, συλλέξαμε αξιόλογο ιστορικό υλικό καὶ το ἔχουμε κατανείμει σε επτά τόμους, τους οποίους αναπαράγμε φωτοτυπώντας τα κείμενα καὶ τους προσφέραμε σε Δήμους, σε Βουλευτές καὶ σε προσφυγικούς Συλλόγους. Επίζουμε ότι κάποια στιγμή θα ξεπεραστεί το πρόβλημα ἐλλείψης οικονομικών πόρων καὶ το υλικό θα εκδοθεί σε βιβλίο.

Κατά την προσπάθεια μας αυτή πολλοί μαθητές ανακάλυψαν την μικρασιατική καταγωγή τους, αφού μέχρι τότε δεν την είχαν πληροφορηθεί από τις οικογένειές τους. Επίσης, όλοι ενθουσιάστηκαν καὶ ἐφεραν πολὺ καλά εἰς πέρας την αποστολή τους, επειδή τους δώσαμε να καταλάβουν ότι συμμετέχουν σε σοβαρή εργασία καὶ λαμβάνουν μέρος στην ιστορική καταγραφή μιας πολύ σημαντικής εθνικής υποθέσεως. Στις καταγραφές, εκτός των στοιχείων καὶ των φωτογραφιών, υπάρχει το ονοματεπώνυμο των μαθητών καθώς καὶ αυτών που ἔδιναν τις πληροφορίες, επίσης καὶ ο τόπος καταγωγής καὶ η ημερομηνία γεννήσεως τους.

Καθώς ο αναγνώστης ξεφύλλιζε αυτές τις καταγραφές των παιδιών ἔρχεται αντιμέτωπος με την πραγματική ιστορία του, για την οποία, στη συγκεκριμένη περίπτωση, προβληματίσθηκαν, ἔψαχαν, ρώτησαν καὶ ἐμάθαν μαθητές Γυμνασίου. Διαπίστωσα μας είναι ότι συγκλονίζεται από την αρτιότητα καὶ την σοβαρότητα των στοιχείων.

Σήμερα σε πολλά σχολεία της Νίκαιας καὶ του Κορυδαλλού μαθητές ασχολούνται με την εκμάθηση παραδοσιακών μικρασιατικών χορών, την ἔκδοση βιβλίων ὅπου περιέχονται συνταγές μαγειρικής – ζαχαροπλαστικής τις οποίες αναζήτησαν οι μαθητές, φωτογραφικών λευκωμάτων, με την καταγραφή των παλαιών επαγγελμάτων της περιοχής μας καὶ με τη δημιουργία βιβλιοθήκης αμιγώς μικρασιατικής θεματολογίας, καθώς καὶ με ἄλλες παρόμοιες δραστηριότητες.

Εάν κάποιος αναρωτηθεί γιατί υπάρχει αυτή η δραστηριότητα γύρω από καταγραφές μικρασιατικών θεμάτων θα μπορούσαμε να απαντήσουμε ότι οφείλουμε να διατηρήσουμε τον πολιτισμό τριών χιλιάδων χρόνων που καλλιεργήθηκε στη Μ. Ασία καὶ που εδώ καὶ 83 χρόνια με βίαιο τρόπο ἐπαψε να παράγεται στον τόπο του.

Άλλωστε καὶ για τούτο προτείνω στους Δήμους, σε συνεργασία με τα κατά τόπους Γραφεία (ή τις Διευθύνσεις) Α)Θμιας καὶ Β)Θμιας Εκπαίδευσης, να προβαίνουν στην καταγραφή πολιτιστικών στοιχείων μέσω των μαθητών, τα οποία στη συνέχεια είναι καλό να εκδίδονται από τους Δήμους, ώστε καὶ οι μαθητές να συνηθίζουν στην επιστημονική ἔρευνα καὶ πολύ υλικό να υπάρχει στην διάθεση των ιστορικών για επεξεργασία.

* Η Αρχοντία Β. Παπαδοπούλου είναι Ιστορικός – Φιλόλογος καὶ Πρόεδρος της Ενώσεως Μαγνησίας Μ. Ασίας. Περισσότερες πληροφορίες σχετικώς με το προαναφερόμενο έργο, στον αρ. τηλ. 210 491 1306, τηλεομ. 210 425 1770 ή στην ηλεκτρ. διεύθ. arcodia@hol.gr

Διουκείου Μαγνησίας.

Gouvernement de Magnesie.

Οι φωτογραφίες προέρχονται από το αρχείο της Ενώσεως Μαγνησίας Μ. Ασίας.

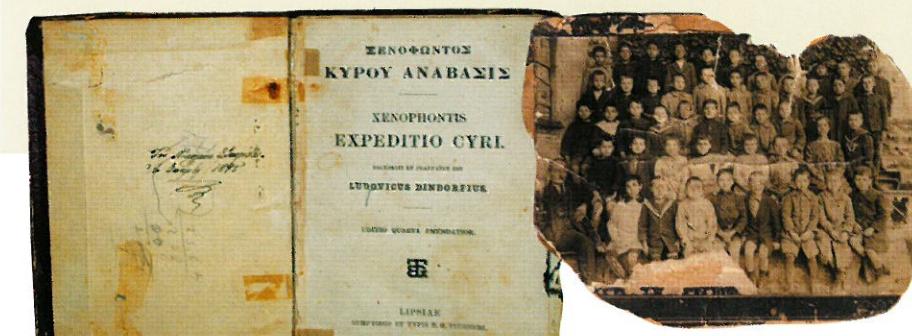
Ιδρυση και Πειτουργία Ιστορικού Αρχείου Ν. Ιωνίας

Αποτελεί έναν από τους βασικούς στόχους του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Συντονιστής της Επιτροπής είναι ο κ. Δημήτρης Κωστιδάκης και Μέλη οι κ. κ. Κλαίρη Αφεντούλη, Ηλίας Καραμάνης, Βασιλεία Κατσάνη, Ανδρέας Καφετζής και Χάρης Σαπουντζάκης.

Προσδοκία μας είναι να συγκεντρώσουμε και εν συνεχείᾳ να ταξινομήσουμε και να μελετήσουμε κάθε μορφής αρχειακό υλικό που αφορά το Δήμο της Νέας Ιωνίας. Ενδεικτικώς αναφέρουμε τα αρχεία του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, των Θρησκευτικών, Εκπαιδευτικών και λοιπών αρχών της πόλης, των οργανώσεων και Σωματείων, αλλά και των φυσικών προσώπων. Έγγραφα, φωτογραφίες, ταινίες, ημερολόγια, έντυπα, εφημερίδες, περιοδικά, προκηρύξεις, αλληλογραφία, προγράμματα κ.α. μπορούν να αποτελέσουν πολύτιμα τεκμήρια για την εν λόγω προσπάθεια.

Η αξιοποίηση του υλικού αυτού, μέσω εκδόσεων, εκθέσεων, δημοσιεύσεων στον Τύπο κ.α. αποτελεί επίσης σκοπό της λειτουργίας του Ιστορικού Αρχείου.

Όσοι ενδιαφέρονται να προσφέρουν υλικό μπορούν να επικοινωνούν καθημερινώς με τον κ. Δημήτρη Κωστιδάκη, Συντονιστή της Επιτροπής Ιστορικού Αρχείου (αρ. κιν. 6942 013 881) ή με τη γραμματεία του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. (αρ. τηλ. 210 279 5012).

Επιτροπή Έρευνας και Τεκμηρίωσης Σοιχείων Ιστορίας και Παογραφίας

Το ενδιαφέρον της Επιτροπής εστιάζεται στις περιόδους πριν και μετά το 1922.

Στον τομέα της Ιστορίας προγραμματίσαμε έρευνες για περιοχές της Μ. Ασίας όπου υπήρχε Ελληνισμός, αλλά λείπουν οι δημοσιεύσεις. Για την περίοδο μετά το 1922 θα πραγματοποιηθούν συλλογή υλικού και μελέτες για τους πρόσφυγες της Ν. Ιωνίας και ειδικότερα για την προσφυγική κατοικία, την εκπαίδευση, το εμπόριο, τη βιοτεχνία – βιομηχανία και την ιστορία του Δήμου της Νέας Ιωνίας.

Στον τομέα της Λαογραφίας αντικείμενο συλλογής υλικού και τεκμηρίωσης θα είναι τα ήθη και έθιμα που έφεραν από τη Μ. Ασία οι πρόσφυγες, έτσι όπως φαίνονται μέσα στην οικογένεια, στην αναψυχή και στη μουσική.

Η μουσική είναι το πρώτο θέμα με το οποίο ξεκινούμε. Πριν από τη συγγραφή μελέτης, θα δημιουργηθεί ένα αρχείο μουσικής με τη συγκέντρωση δημοσιεύσεων, μελετών, μαρτυριών και ηχητικών ντοκουμέντων. Η Επιτροπή ετοίμασε ερωτηματολόγιο το οποίο απευθύνεται σε εκείνους που γνωρίζουν ή θυμούνται κάτι σχετικό με τη μουσική. Σχεδιάζει, επίσης, τη δημοσίευση σειράς μονογραφιών για ιωνιώτες μουσικούς (Μιχάλης Σουγιούλη, Στέλιος Καζαντζίδης κ.ά.).

Όσοι ενδιαφέρονται να προμηθευθούν το ερωτηματολόγιο, παρακαλούμε να επικοινωνήσουν με τη γραμματεία του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. (αρ. τηλ. 210 279 5012).

Η Συντονίστρια της Επιτροπής
Φραντζέσκα Βουδούρογλου – Λάνγκενφας

Τα Μέλη: Χρυσάνθη Αθηνάκη, Στάθης Ουλκέρολου,
Παναγιώτης Παρέσογλου, Χάρης Σαπουντζάκης, Κωνσταντίνος Τσοπανάκης.

Φλασκί
με σταυρόσχημο
κόσμημα
(αρ. ευρ. 18107).

Πώς βρέθηκαν τα αγγεία πρωτογεωμετρικής τέχνης στη Νέα Ιωνία

του Χάρη Σαπουντζάκη

Βροχερό μαρτιάτικο πρωίνο του σωτηρίου έτους 1949. Πολλά σύννεφα επάνω από την προσφυγούπολη, καθώς αυτή προσπαθεί να ορθοποδήσει μετά το μεγάλο πόλεμο, την κατοχή και τον εμφύλιο που σώρευσαν πληγές επάνω στις πληγές του ήδη τυραγνισμένου κορμού της. Όμως, η άνοιξη είναι ελπίδα και οι νέοι την αναζητούν, όπου μπορούν.

Είχε γεμίσει ο τόπος αγριολούλουδα εκεί πάνω στο λοφίσκο του Αναξαγόρειου, του πρώτου, κατεδαφισμένου από χρόνια τώρα πια, Γυμνασίου της Νέας Ιωνίας. Γύρω από το κτίριο ένα ίσωμα, για προαύλιο κι αμέσως προς τα δυτικά οι βράχοι, που άρχιζαν από το τέρμα της οδού Κρήτης και συνεχίζονταν κατωφερικά προς νότο, ως την οδό Θειρών, σαν φυσικό περιοχισμα. Σπίτια ελάχιστα εδώ κι εκεί.

Προσφίλες καταφύγιο των αγοριών – τ' αγόρια σ' άλλη βάρδια απ' τα κορίτσια – στα διαλείμματα οι βραχοκορφές κι άθλημα οι αναρριχήσεις σ' αυτές.

Ωσπου κάποια στιγμή ο Βασίλης Βασιλειάδης, μαθητής (κατοχικός κι αυτός, άρα με κάποια χρόνια παραπάνω) στην ογδόη αλλ' ήδη και σπουδαστής στη Σχολή Καλών Τεχνών (κατ' εξαίρεση, χωρίς εξετάσεις, ως μεγάλο ταλέντο), καθώς σκάλιζε το χώμα είδε να ξεχωρίζουν μικρά κομματάκια μαρμάρου κι παραδίπλα άλλα κομματάκια σαν από σπασμένα αγγεία, αλλά με περίεργα σχέδια ...

Το εξασκημένο μάτι του άστραψε και το χέρι του δεν έμεινε αργό. Κατάλαβε ότι επρόκειτο για κάτι ξεχωριστό. Άρχισε να ξύνει πιο επίμονα, αλλά και με προσοχή, το έδαφος κάι, ώ του θαύματος, κι άλλα σπαράγματα κι άλλα κομμάτια!

Γύρω του γρήγορα σχηματίστηκε ένας μεγάλος κύκλος από συμμαθητές του. Μετά την πρώτη εντύπωση, όλοι μαζί άρχισαν να ψάχνουν επεκτείνοντας συνεχώς την ακτίνα των ... «ανασκαφών» τους.

Με το κτύπημα του κουδουνιού όλοι μαζί, έχοντας επικεφαλής το Βασιλειάδη, έτρεξαν στο γραφείο του Γυμνασιάρχη, του αξέχαστου Χαρίλαου Ιωαννίδη, ο οποίος επηρέασε με τον ιδιότυπο εκρηκτικό του χαρακτήρα τη μαθητική ζωή των γυμνασιοπαίδων στα πρώτα εκείνα τόσο δύσκολα και μετακατοχικά χρόνια στη Ν. Ιωνία.

Ο Χαρίλαος δεν ήθελε και πολύ. Κάλεσε τον αρχαιολάτρη φιλόλογο Γιαννόπουλο και αμέσως ειδοποίησε την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Έσπευσε ο Γιάννης Παπαδημητρίου, ο οποίος, μαζί με δύο ειδικευμένους στις ανασκαφές αγγείων, ξεκίνησε αμέσως το σκάψιμο.

Καθημερινά γύρω τους σμάρι τα παιδιά, ως άτυποι αρχαιολόγοι, να ψάχνουν, να σκαλίζουν, ν' ανακαλύπτουν! Κομματάκια πολλά και ποικίλα καθημερινά προσκομίζονταν στο Γραφείο του Γυμνασιάρχη για να εξεταστούν.

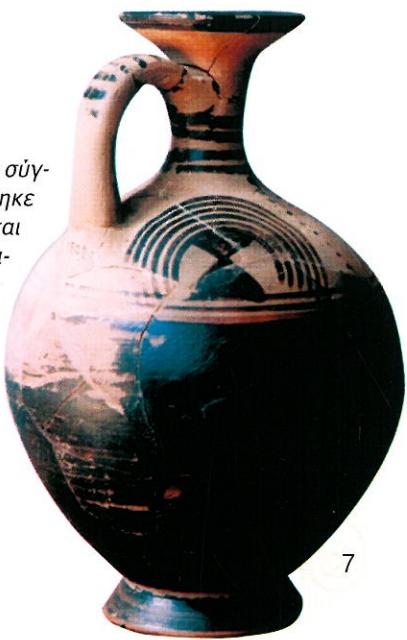
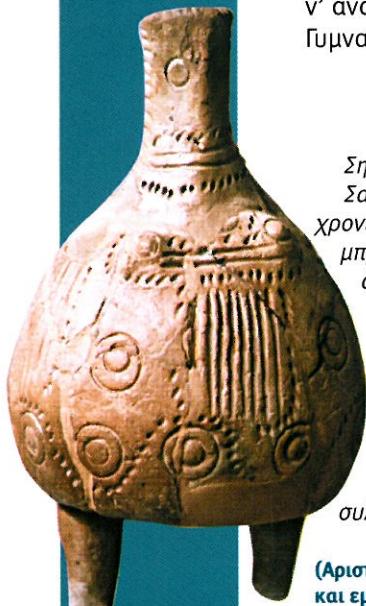
(Συνεχίζεται στο επόμενο τεύχος)

Σημείωση της Σύνταξης

Σαν σε παραμύθι, με εικόνες που θα έφτιαχναν μία από τις ομορφότερες σύγχρονες κινηματογραφικές ταινίες για μαθητές αλλά και ενήλικες, ξετυλίχτηκε μπροστά μας η παραπάνω ιστόρηση. Σκεφτήκαμε ότι, όπως συνηθίζεται άλλωστε, το ενδιαφέρον μικρών και μεγάλων θα ενταθεί με την εξασφάλιση της διάρκειας στην εκτύλιξή της. Μπορεί, ακόμη, να ανακινήσει τις μνήμες παλαιών και νεωτέρων «αυτουργών», που σαν άλλοι αρχαιολόγοι θα ανασκαλέψουν τις φέρουσες πολύτιμες πληροφορίες και θα μας χαρίσουν πολλά επεισόδια στο μέλλον.

Οι φωτογραφίες αγγείων που βρέθηκαν το 1949 και παρουσιάζονται εδώ φέρουν την άδεια του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου. Αντίγραφα κάποιων από τα ευρήματα θα εκτίθενται στους χώρους συλλογών του Κ.Ε.Μ.Ι.Π.Ο.

(Αριστερά) Κωδώνοχημη κούκλα με κινητά πόδια
και εμπίεστη διακόσμηση (αρ. ευρ. 18112).
(Δεξιά) Λήκυθος με διακόσμηση στον ώμο (αρ. ευρ. 18080).

Συλλογές για τα Μουσεία του Κ

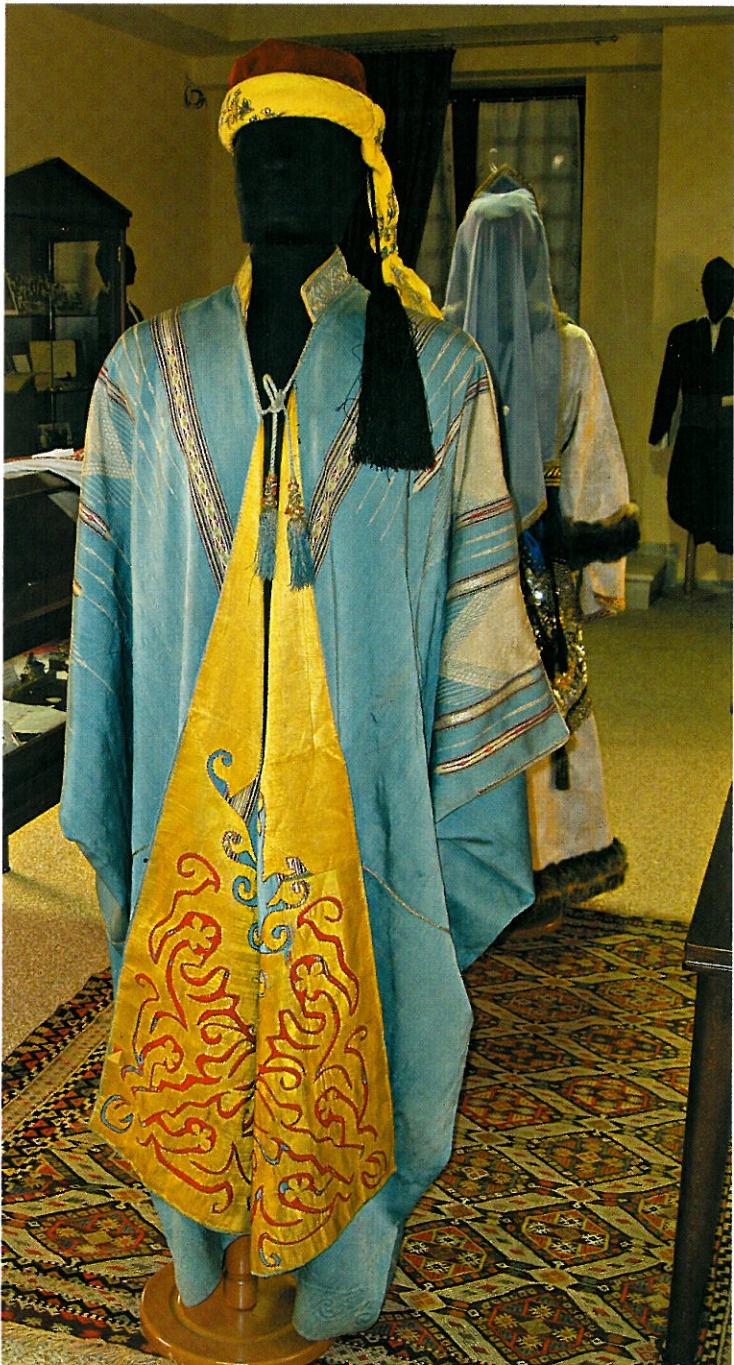
• Συγκινητική είναι η ανταπόκριση των συμπολιτών μας κυρίως, αλλά και πολλών τρίτων, που σπεύδουν να βοηθήσουν την προσπάθεια για εμπλουτισμό των συλλογών του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.

Σε συνέχεια της δημοσίευσης στο πρώτο τεύχος του περιοδικού, αναφέρουμε τους νέους δωρητές και τα αντικείμενα δωρεάς, μικρή μνεία σε σημαντικούς αρωγούς που προσήλθαν έως την ημέρα που γράφεται αυτό το κείμενο.

Προσέφεραν:

1. ο κ. **Δημήτρης Κιολόγλου**, έναν παραδοσιακό ποδοκίνητο τροχό αγγειοπλαστικής και διάφορα κεραμικά αντικείμενα, φωτογραφίες, πίνακες ζωγραφικής κ.ά.
2. ο κ. **Μάκης Λυκούδης**, βιβλία τυπωμένα κατά τον 19ο και τον 20ό αι. σε τυπογραφεία της Βενετίας, της Κέρκυρας, του Παναγίου Τάφου, του Οικουμενικού Πατριαρχείου κ.α., καθώς και διάφορα αντικείμενα
3. ο κ. **Πέτρος** και η κ. **Αντωνία Κούρου**, μία χειροκίνητη πλεκτομηχανή
4. ο κ. **Κωνσταντίνος Τσοπανάκης του Ιορδάνη**, ζαχαροπλάστης, διάφορα οικιακά σκεύη
5. ο κ. **Νίκος Καλογιάννης**, μία χειροποίητη μινιατούρα (αντίγραφο) μηχανοκίνητου αργαλειού και φωτογραφίες
6. ο κ. **Ελευθέριος Τσοπανάκης**, διάφορα αντικείμενα
7. η κ. **Αναστασία Αϊβατίδου**, διάφορα αντικείμενα από την Κωνσταντινούπολη και τη Νεάπολη (Νεβ Σεχίρ), τόπο της καταγωγής της
8. ο κ. **Γιάννης Σακαλίδης**, μοκέτα 140 τ.μ. για το χώρο που φιλοξενεί τη Λαογραφική Συλλογή
9. η κ. **Άννα Κοφινά**, διάφορα αντικείμενα (ρουχισμός, προσωπικά είδη κ.λπ.) από την Κωνσταντινούπολη
10. η **Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας**, ενθυμήματα από τη Σπάρτη της Πισιδίας
11. Ο **Σύλλογος Φίλων Μετάξης «Η Χρυσαλίδα»** και ο κ. **Γεώργιος Τσιακίρης**, διάφορα αντικείμενα σχετικώς με τη μεταξοκαλλιέργεια και τη μεταξουργία στο Σουφλί
12. Ο κ. **Πρόδρομος Γιαγλόγλου**, ένα μηχάνημα βαφής
13. Ο κ. **Ιωάννης Σαλής**, πίνακες και υλικό για τη μεταξοτροφία
14. Ο κ. **Νίκος** και η κ. **Χρυσούλα Χομπά**, στολές και αντικείμενα
15. Η κ. **Ευάνδρα Α. Λίποβατς**, στολές και αντικείμενα

Φωτογραφίες αντικειμένων και κειμήλιων από τις Συλλογές του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Φωτογράφηση: Β. Κατσάνη.

Πολλοί ακόμη συμπολίτες μας, όπως οι κ. κ. **Κοσμάς Ιωάννου** (μέλος του Δ.Σ. του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.), **Βαγγέλης Τελίδης**, **Μανώλης Τζανιδάκης**, **Μιχάλης Καϊσερλόγλου**, **Γεώργιος Καζδαγλής** κ.ά. προσφέρουν σε εθελοντική βάση τις γνώσεις και την προσωπική εργασία τους, με ιδιαίτερη αγάπη και μεράκι, προκειμένου να διαμορφωθούν κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο οι χώροι και να παρουσιαστούν τα εκθέματα. Σημαντική, επίσης, είναι η συμβολή των κ. κ. **Ιωσήφ Σαββίδη** (Προέδρου του Δ.Σ. του Συνδέσμου Κλωστοϋφαντουργών και μέλους του Δ.Σ. του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.), **Κώστα Μελλίδη** και **Βλαδιμήρου Καϊσερλόγλου**, στην προσπάθεια απόκτησης εκθεμάτων για τη Συλλογή Κλωστοϋφαντουργίας – Ταπητουργίας.

Ευχαριστούμε όλους, όσοι συμμετέχουν σε αυτήν την προσπάθεια, ο καθένας με τον τρόπο και τις δυνάμεις του. Είμαστε σίγουροι ότι το παράδειγμά τους θα ακολουθήσουν και άλλοι.

Ήδη, στα εγκαίνια της παρουσίασης των συλλογών θα εκτίθενται όλα όσα προέκυψαν με την ακούραστη

και αφιλοκερδή συνεισφορά εκείνων που αγαπούν αυτόν τον τόπο και επιθυμούν αξιόλογα ενθυμήματα και κειμήλια να αποτελέσουν κόσμημα για το Δήμο και πόλο έλξης επισκεπτών.

Σημειώνουμε ότι η παρούσα αναφορά μας αφορά δωρητές που προσέφεραν κειμήλια έως και 15 ημέρες πριν την κυκλοφορία του τεύχους. Για κάθε νεώτερη δωρεά θα επανέλθουμε στο επόμενο φύλλο του περιοδικού.

Για την Επιτροπή Οργάνωσης Μουσείων και Εκθέσεων

Ο Συντονιστής
Χρήστος Χατζηιωάννου
Τα Μέλη: Μάκης Λυκούδης,
 Ηλίας Μωραλόγλου,
 Νίτσα Παραρά-Ευτυχίδου,
 Ιωσήφ Σαββίδης,
 Χάρης Σαπουντζάκης

Καλό σου ταξίδι,

Μανιάμ Μαρί

Μια από τις γλυκύτατες μορφές της ιδιωτικής εκπαίδευσης στα μαθήματα της γαλλικής γλώσσας, η Μαρίκα Λαμπρίδου, η γνωστότατη σε όλους Madame Marie, έπαιψε να υπάρχει ανάμεσά μας. Ύστερα από μια περιπέτεια της υγείας της, δρασκέλισε το σύνορο της ζωής. Η ταφή της έγινε το Σάββατο, 5 Φεβρουαρίου 2005, στο Κοιμητήριο Καλλιθέας, ύστερα από επιθυμία των παιδιών της.

Μίκρυνε κατά μία προσωπικότητα ο χώρος της Νέας Ιωνίας και έπαιψε να χτυπά η καρδιά μιας από τις πιο ευγενικές μορφές, αλλά και τις πιο δραστήριες γυναίκες του πολιτισμικού κόσμου αυτής της πόλης, που κατοικήθηκε και συνεχίζει να κατοικείται από προσωπικότητες της Εκπαίδευσης, της Επιστήμης, των Γραμμάτων και της Τέχνης. Η Μαρίκα Λαμπρίδου, παράλληλα με τα μαθήματα διδασκαλίας της γαλλικής, υπήρξε και μια σπουδαία καλλιτέχνης, διακρινόμενη στο κέντημα. Οι κεντητικοί πίνακές της χαρακτηρίστηκαν έργα τέχνης από τους ειδήμονες. Πρωτοεξέθεσε έργα της στη Νέα Ιωνία προκαλώντας το γενικό θαυμασμό.

Γόνος ευκατάστατης οικογένειας από την Κωνσταντινούπολη, γεννήθηκε στη Νέα Ιωνία, έζησε την προσφυγιά και ταυτοχρόνως σπούδασε. Γρήγορα έγινε γνωστή και αγαπήθηκε από χιλιάδες μαθητές και μαθήτριες. Δημιούργησε οικογένεια και απέκτησε δύο παιδιά: τη Δέσποινα και το Νικόλαο. Ευτύχησε να δει την πρόοδο των εγγονιών της. Αγαπήθηκε όσο λίγες γυναίκες από τον απλό κόσμο. Πλήθος οι άνθρωποι που τη συνόδεψαν στο αιώνιο ταξίδι της. Μαζί και πολλοί μαθητές της. Ένας από τους αγαπημένους μαθητές της, κατασυγκινημένος, την αποχαιρέτησε με τα παρακάτω ζεστά λόγια:

«Madame Marie,

Δακρυσμένος ο Φλεβάρης, όπως και η καρδά μας, σας αποχαιρετά. Η γη της Αττικής σε λίγο θα σας δεχτεί, για να σας φυλάξει κι αυτή, σαν στοργική μάνα, στην αγκαλιά της. Φεύγετε αθόρυβα, διακριτικά, όπως ταιριάζει στις μεγάλες ψυχές. Σ' αυτές τις ψυχές που ακουμπά η Αγάπη και ονειρεύονται οι Άγγελοι.

Φεύγετε ανάλαφρη, γιατί τίποτα στη γήινη ζωή σας δεν στάθηκε άξιο να ταράξει την ύπαρξή σας. Είχατε γεννηθεί για να προσφέρετε, να κάνετε καλό και να διαμορφώνετε χαρακτήρες.

Ως σύζυγος, ως μητέρα, ως γιαγιά ευτυχήσατε να δημιουργήσετε μιαν αξιαγάπητη οικογένεια και να δείτε ν' απλώνονται καρποφόρα τα κλαδιά του περήφανου δέντρου της γενιάς σας. Άλλα και ως εκπαιδευτικός πλουτίσατε με τις γνώσεις σας τον

Φωτογραφία από το περιοδικό "Λυχνάρι", τ. 18, Μάρτιος 2005.

κόσμο εκατοντάδων μαθητών σας· κι ανοίξατε άλλο τόσο το νου τους, ώστε σήμερα να υπερηφανεύονται και να μακαρίζουν τη στιγμή και την ώρα που τους αξίωσε ο Θεός να βρεθούν κάτω από την πνευματική σας ομπρέλα.

Είμαι σίγουρος πως εκφράζω τα αισθήματα όλων: αυτών που βρίσκονται εδώ, αυτών που τους χωρίζουν ωκεανοί και αυτών που δεν πληροφορήθηκαν την εκδημία σας. Αύριο, αφού θα συνειδητοποιήσουμε την απουσία σας, σίγουρα ο πόνος μας θα είναι βαρύτερος, όχι γιατί μας εγκαταλείπετε. Αυτό το ξέρουμε πως μια μέρα θα συνέβαινε. Εξάλλου, αυτός είναι ο προορισμός του ανθρώπου: υπάρχει αρχή, υπάρχει και τέλος. Πονάμε, γιατί τα παιδιά των παιδιών μας δεν πρόλαβαν να σας γνωρίσουν. Θα στερηθούν την απεριόριστη καλωσύνη σας· θα στερηθούν τη σοφία σας.

Το βέβαιο είναι ότι εκεί που πάτε θα μας νοιαζόσαστε. Θα στήνετε αυτή και θα ιπταστε την αυγή και το λυκόφως πάνω από τις πράξεις και τα έργα μας, θ' ακούτε τη φωνή μας και θα είστε πάντα μαζί μας. Θα λέμε στα παιδιά των παιδιών μας πόσο τυχεροί σταθήκαμε, πόσα πολλά μας δώσατε. Και κάποιες νύχτες δικές μας, κοιτάζοντας στον ουρανό το πιο λαμπερό αστέρι, ανάμεσα Κασσιόπης και Μεγάλης Άρκτου, θα λέμε στα παιδιά των παιδιών μας: το χαμόγελο της Madame Marie, φέγγει απόψε.

Καλό σου ταξίδι ανάερη ψυχή·
σαν τη βροχούλα στο λιβάδι
πέφτει η καλωσύνη σου παντού.
Φως ήσουν και πας στο φως.

Κύριε της προσευχής
Κύριε της ευσπλαχνίας
και τούτος ο μίσχος
αύριο το πρωί
στους κήπους σου θ' ανθίσει.

Καλό σας ταξίδι, Madame Marie.
Καλό σας ταξίδι.»
Γ.Κ.

Αφιέρωμα στο Ομηροσιογράφο - Ποιητή Απόστολο Μαγγανάρη

του Γιάννη Κορίδη*

Το τεύχος Φεβρουαρίου 2005 του μηνιαίου περιοδικού «Έρευνα» που διευθύνει εδώ και δεκαετίες ο υπογράφων είναι αφιερωμένο εξ' ολοκλήρου σε μια από τις μεγαλύτερες μορφές της δημοσιογραφίας και της ποίησης: στο Σμυρνιό ευπατρίδη Απόστολο Μαγγανάρη. Πρόκειται για ένα τεύχος συλλεκτικό, για μια κατάθεση υψηστης σημασίας που αφορά έναν Άνθρωπο που τίμησε το λειτούργημα του Δημοσιογράφου και πλούτισε τα ελληνικά γράμματα.

Δημοσιεύονται κείμενα παλαιών και νεωτέρων διανοούμενων – κριτικών, όπως των: Άγγελου Τερζάκη, Γιώργου Βαλέτα, Γιάννη Σφακιανάκη, Ηλία Βενέζη, Τέλλου Άγρα, Αλέκου Λιδωρίκη, Άλκη Θρύλου, Πάνου Δ. Ταγκόπουλου, Κώστα Καλαντζή, Γιάννη Κορίδη, Θανάση Παπαθανασόπουλου, Βασίλη Κοραχάνη και άλλων πολλών.

Κατατοπιστικό, γύρω από τη ζωή και το έργο του Απ. Μαγγανάρη, είναι το κείμενο της συντρόφου της ζωής του, Καίτης Κοντώση-Μαγγανάρη, η οποία με παραστατικό τρόπο σκιαγραφεί τον άνθρωπο που αγάπησε, θαύμασε και συνέδεσε τη ζωή της μαζί του. Αξίζει να διαβαστεί.

Το τεύχος διανθίζεται με σκίτσα των μεγαλυτέρων ζωγράφων και γελοιογράφων, όπως των: Μιχάλη Νικολινάκου, Κίμωνα Λάσκαρη, Μιχάλη Γάλλια, Κώστα Μητρόπουλου, Ηλία Σκουλά, Μίλτου Παρασκευαΐδη, Γιάννη Λογοθέτη (Λογό), Κώστα Βλάχου, Κυρ., Νίκου Νομικού, Βύρωνα Απτόσογλου, Κώστα Βαλσάμη, Έπης Νικολακόπουλου, Γιώργου Βαρλάμου, Ν. Χατζηκυριάκου Γκίκα, Γάννη Μαγκανάρη, Α. Τάσσου, Δομένικου Βαρδακώστα και Αλέκου Κοντόπουλου.

Παραθέτουμε σπαράγματα από τα κείμενα που περιλαμβάνονται στο τεύχος.

«Ο Μαγγανάρης είναι ένας από τους λίγους εκείνους ποιητές, που η ποίησή τους μπορεί κανείς να πει πως έχει χαρακτήρα. Αλλιθινά, κλείνοντας την τελευταία σελίδα ενός βιβλίου του, μένεις με την εντύπωση πως επικοινώνησες μ' έναν άνθρωπο που δε θα ξεχάσεις ανάμεσα στο πλήθος, την επαύριο της γνωριμίας σου. ...

Θα έπρεπε δοι μιλούν για μοντέρνα ποίηση και ιδίως δοι καταπάνονται μ' αυτό το είδος να προσέξουνε το Μαγγανάρη. Δεν ξέρω αν θα τον θεωρούσαν μοντέρνο. Εγώ όμως θα έλεγα πως υπάρχει σ' αυτόν κάτι καλύτερο και περισσότερο από μοντερνισμός. Υπάρχει προσωπικότητα. Και αυτό είναι πρώτιστο στην αληθινή τέχνη.»

Άγγελος Τερζάκης

«Τούτος ο ογκώδης τόμος της Ανθολογίας Μαγγανάρη, αυτό το γόνιμο έργο, διάβροχο από το δάκρυ και το αίμα της ψυχής των 250 περίπου ποιητών γνωστών και αγνώστων που τη συγκροτούν με στίχους οδύνης, οργής, σπαραγμού, Μικρασιατικής και μη καταγωγής, πρέπει να πάρει την αρμόζουσα θέση στο χώρο της Νεοελληνικής Γραμματείας. Να περιβληθεί με την αγάπη και το σεβασμό που δικαιούται στον ιερό μόχθο απ' όπου εκπορεύονται παρόμοια κορυφαία έργα ευαισθησίας, υπευθυνότητας. Και να καταξιωθεί.

Στους «Θρήνους και παινέματα για τις Χαμένες Πατρί-

δες», ενυπάρχει με την πίκρα και ο αίνος. Με την έκσταση και ο ολοφυρμός. Με τη μουσική και το μοιρολό. Ο αγνός τραγουδιστής γίνεται εθνικός βάρδος. Κι ο ξένος, που δεν είναι ποιητής (όπως ο τότε Πρόξενος των Η.Π.Α. Horton George), δονημένος απ' την ανεπανάληπτη τραγωδία της μαρτυρικής πρωτεύουσας της Ιωνίας, κρούει τις χορδές της δικής του καρδάς, «δίκυν στιχουργού», την αγανάκτησή του σ' έναν ύμνο «για τη Σμύρνη, την ωραία πόλη, κληρονόμο πολυάριθμων ιστορικών αγώνων, μητέρα ποιητών, αγίων και σοφών».

Τάσος Αναγνώστου

«Πώς να βιογραφήσω αυτό το φαινόμενο που λέγεται Απόστολος Μαγγανάρης; Είναι μια ζωή πολύτροπη, πολυσήμαντη, πολύμοχθη, πολυδιάστατη, πολύπλευρη, πολυσύνθετη... Πώς να βιογραφήσω αυτό το φαινόμενο που επί 65 χρόνια άσκησε το λειτούργημα της δημοσιογραφίας μ' ένα τρόπο που σπάνια κανείς συναντά σ' αυτή τη ζωή. Δεν ήταν μόνο ο συγγραφέας, δεν ήταν μόνο ο τεχνικός, δεν ήταν μόνο ο ρεπόρτερ του δρόμου και του γραφείου, δεν ήταν μόνο ο εμπνευστής, δεν ήταν μόνο ο δημιουργός. Πώς να βιογραφήσω αυτό το φαινόμενο που ως δημοσιογράφος δημιούργησε μια παράδοση. Θα έλεγα ότι πραγματικά υπήρξε ένας Απόστολος της Δημοσιογραφίας. Γιατί δεν πίστεψε μόνο σ' αυτή και δεν εργάστηκε μόνο γι' αυτή. Έφτιαξε παράδοση, έφτιαξε σχολή, έγινε Δάσκαλος και ύφανε ιστορία.»

Βασίλης Κοραχάνης

* Ο Γιάννης Κορίδης είναι Δημοσιογράφος και Συγγραφέας, Διευθυντής του μηνιαίου περιοδικού ΕΡΕΥΝΑ των Εκδόσεων ΙΩΛΚΟΣ και τακτικό μέλος του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. από την ίδρυσή του. Πληροφορίες για την αποστολή του περιοδικού στον αρ. τηλ. 210 330 4111.

Ιστορική αναδρομή στο Θέατρο Σκιών

του καραγκιοζοπαίκη
Τάκη Κωστιδάκη

Όπως αναφέρουν οι μελετητές, το Θέατρο Σκιών υπήρχε από τα αρχαία χρόνια και εξακολουθεί να υπάρχει σε διες σχεδόν τις χώρες της Άπω Ανατολής και ιδίως στην Κίνα, όπου αρχικώς είχε θρησκευτικό περιεχόμενο (αποτελούσε μέσον επικοινωνίας με τον Κάτω Κόσμο, ως λειτουργία των νεκρών). Από την Κίνα, το Θέατρο Σκιών πέρασε στην Ινδοκίνα, στις Ινδίες και αλλού, για να φθάσει τελικώς στη χερσόνησο της Μικράς Ασίας και εν συνεχεία να περάσει στον ελλαδικό γεωγραφικό χώρο.

Σχετικώς με την ελληνική καταγωγή του, πιστεύεται ότι αποτελεί τον απόγονο, κατά κάποιο τρόπο, των Ελλήνων νευροσπαστών και μίμων που ελάμβαναν μέρος στις λατρευτικές εκδηλώσεις των Ελευσινών και Καβειρίων μυστηρίων. Άλλοι, πάλι, υποστηρίζουν ότι οι λαοί του Βυζαντίου παρέλαβαν το Θέατρο Σκιών από τους Κινέζους και οι Οθωμανοί, εμφανιζόμενοι στις περιοχές του Βυζαντίου κατά τον 11ο αι., αφομοίωσαν στοιχεία του, μαζί με άλλα πολιτισμικά στοιχεία των κατοίκων της εποχής. Δύσκολο, λοιπόν, να υπάρξει μία μόνον διατύπωση της αλήθειας.

Κατά τα χρόνια του αποήχου της οθωμανικής περιόδου, η μίμηση και αντιγραφή του Karagoz ήταν απαραίτητη στο ελληνικό Θέατρο Σκιών, καθώς το νεοσύστατο ακόμη ελληνικό κράτος του Όθωνος αναζητούσε το νέο χαρακτήρα του. Κάθε προσπάθεια στο Θέατρο Σκιών «ετύγχανε της άνωθεν αποδοκιμασίας». Η βυζαντινή μουσική στα σχολεία «απεβάλλετο διά παντός», οι λαϊκοί ζωγράφοι και η δημοτική μουσική «επεριφρονούντο δεόντως» και ο μικρασιατικός πολιτισμός χαρακτηρίζόταν ως «τουρκοσπορίτικος».

Ο Γιάννης Μπράχαλης κατόρθωσε, μέσα στην περίοδο της κυριαρχίας των Βαυαρών ηγεμόνων, να βάλει τον Καραγκιόζη του να μιλήσει την ελληνική. Το δραματολόγιο, την ίδια περίοδο, περιορίζόταν σε λιγοστά επαναλαμβανόμενα έργα του οθωμανικού ρεπερτορίου, με ανιστόρητες παραστάσεις κακίστης ποιότητας και περιεχομένου.

Λίγα χρόνια αργότερα, ο Καραγκιόζης ακολουθεί πορεία διαφορετική από αυτές στην Κωνσταντινούπολη και την Αθήνα. Στο Θέατρο Σκιών που εξελίσσεται στην Ήπειρο εμφανίζεται πιο σεμνός και ηρωϊκτερος και στρέφει τα καλλιτεχνικά ενδιαφέροντά του στους θρύλους

και την περίοδο της ελληνικής επανάστασης. Χαρακτηριστικά που προσδίλαζαν στην ηπειρωτική πνευματική παράδοση. Κυριώτερος εκπρόσωπος της ηπειρωτικής σχολής θεωρείται ο Λιάκος Πρεβεζιάνος (τέλη του 19ου αι.). Όσον αφορά τα θέματα της εποχής, υπάρχει έλλειψη σχετικών γραπτών μαρτυριών. Η αίσθηση που αποτυπώθηκε με την πάροδο του χρόνου είναι ότι το δραματολόγιο υπήρξε έντονα ηρωϊκό ως προς το περιεχόμενό του και λιτό ως προς τη σύνθεσή του.

Στην περίοδο που ακολουθεί δεσπόζει η μορφή του Δημήτρη Σαρντούνη (Μίμαρου), που αναβαπτίζει τον Καραγκιόζη στην κολυμβήθρα του ελληνισμού. Το δραματολόγιο αποκτά ανάλογη ποσότητα ώστε να κατορθώσει να επιβάλει το Θέατρο Σκιών ως θέαμα, αλλά και την απαιτουμένη ποιότητα, για τη διατήρησή του. Ο Μίμαρος κινείται περισσότερο στα χνάρια της ηπειρωτικής σχολής και λιγότερο έως καθόλου σε αυτά της λεγομένης Κωνσταντινοπολίτικης σχολής, του Γιάννη Μπράχαλη. Σε ό,τι αφορά την κωμωδία, πατά στη δομή και τους μύθους του οθωμανικού Θεάτρου Σκιών. Σε ό,τι αφορά τα ηρωϊκά έπη, που απογείωσαν την καλλιτεχνική ιδιαιτερότητα του ελληνικού Θεάτρου Σκιών, έστρεψε τη ματιά του στο θέατρο και την παντομίμα, αλλά και στο κλίμα της εποχής, όπου ευδοκιμούσαν η φουστανέλλα και το γιαταγάνι.

Ακολουθεί η λεγομένη αστική ή αθηναϊκή περίοδος, με τον Αντώνη Μόλλα να παιζει σημαντικώτατο ρόλο, θεμελιώνοντας το νεοελληνικό Θέατρο Σκιών και προσδίδοντάς του το ανάλογο κύρος. Το δραματολόγιο του Αντώνη Μόλλα ξεπερνά σε πληθωρικότητα και την πιο τολμηρή φαντασία. Σε κάθε είδος θεατρικής έκφρασης προσέφερε τα μάλα. Οι κωμωδίες του υπήρξαν ιδιαιτέρως σπουδαίες και περιπαικτικές, τα ηρωϊκά του επιβλητικά, τα λαογραφικά και τα κοινωνικά θέματά του πλούσια σε θρησκευτική συγκίνηση και δακρύβρεχτη συμμετοχή.

Στην πορεία του Θέατρου Σκιών μέσα στο χρόνο υπήρξαν και άλλοι καραγκιοζοπαίκτες που προ-

σέθεσαν καινούργια έργα. Σχεδόν όλοι, όμως, κινήθηκαν στις δομές και τα μέτρα του Μίμαρου ή του Μόλλα, γι' αυτό δεν δημιούργησαν νέους σταθμούς.

Μικρή περίοδος παρακμής μεσολαβεί όταν ο Καραγιόζης μας προσπαθεί να επιβιώσει από την επίθεση του κινηματογράφου. Όπως, όμως, η λαϊκή παράδοση περνά κρίσεις, ανανεώνεται και προχωρά, έτσι και το Θέατρο Σκιών. Νέοι καραγκιοζοπάκτες παίρνουν τη σκυτάλη από τους αξιότατους παλαιότερους, όπως οι

Γ. Χαρίδημος, Δ. Μόλλας, Β. Κορφιάτης, Γ. Μουρελάτος, Θ. Σπυρόπουλος, Ευγ. Σπαθάρης κ.ά. και συνεχίζουν την παράδοση, προσφέροντας με τις αναζητήσεις τους γύρω από την τέχνη του Θεάτρου Σκιών νέα τεχνικά μέσα, σύγχρονο θεματολόγιο κ.λπ.

Σήμερα, πολλοί νέοι άνθρωποι ασχολούνται με την τέχνη του Θεάτρου Σκιών και επαγγέλλονται τον καραγκιοζοπάκτη. Η τέχνη αυτή καθεαυτή βρίσκεται πάλι σε άνθηση. Τα παραδοσιακά έργα εμπλουτίζονται με το σύγχρονο καθημερινό λόγο. Νέα «καλαμπούρια», περιπατητικά σχόλια που αφορούν την τρέχουσα πραγματικότητα παίρνουν τη θέση των παλαιών. Ο καραγκιοζοπάκτης, γνώστης και χρήστης των μέσων της σύγχρονης τεχνολογίας τα θέτει στην υπηρεσία του, καθώς παράδοση είναι η παραλαβή μιας τέχνης από εκείνον που τη διδάσκει, η ανάπτυξη και η επεξεργασία των στοιχείων της με βάση τα πρωτικά χαρακτηριστικά του καλλιτέχνη – τεχνίτη και τις γνώσεις του και τέλος η μεταγγιση της τέχνης στους επομένους, μαθητές και συνεχιστές της. Η ιστορία και η ζωή αποδεικνύουν, με την πάροδο των χρόνων, κατά πόσον αυτό πράττεται με τρόπο ορθό και γίνεται με πιστότητα.

Σκηνικά και φιγούρες του Τάκη Κωστιδάκη.

Από την Επικροπή Εκδόσεων και Παραγωγής Υπικού

Φίλοι αναγνώστες,

Το τεύχος του περιοδικού του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. που κρατούμε στα χέρια μας αποτελεί επί της ουσίας την πρώτη περιοδική έκδοση ποικιλού περιεχομένου, με θεματικές αναφορές σε πολιτισμικά στοιχεία που σχετίζονται με το μικρασιατικό χαρακτήρα της πόλης μας.

Η προσπάθειά μας επικεντρώνεται στους ακόλουθους άξονες:

1. διασφάλιση της ποιότητας και του ενδιαφέροντος του περιεχομένου
2. ανάπτυξη συνεργασιών με φυσικά και νομικά πρόσωπα που επιθυμούν να συνδράμουν στον εμπλουτισμό της ύλης του περιοδικού
3. διατήρηση και αύξηση των θεματικών αξόνων της ύλης του
4. καλλιέργεια της επικοινωνίας με όσο το δυνατόν περισσότερους πολίτες.

Πιστεύουμε ότι κάθε έργο έχει την ανάγκη της ενεργούς συμμετοχής και της υποστήριξης όλων μας, προκειμένου να εξελιχθεί να προσφέρει σε αυτό που εύστοχα ονομάζουμε «κοινωνία των πολιτών». Η Νέα Ιωνία, ο Δήμος μας, η «μικρή μας κοινωνία», με τη δημιουργία φορέων πολιτισμού και μέσων έκφρασής τους, επιδιώκει να αξιοποιήσει το ανθρώπινο δυναμικό της και να σταθεί αντάξια των προκλήσεων των ημερών.

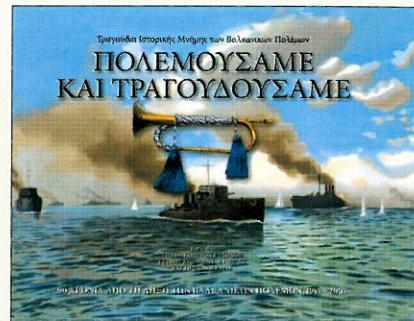
Σας προσκαλούμε, λοιπόν, να πλαισιώσετε την παρούσα εκδοτική προσπάθεια του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. με την ανθρώπη αγάπη και το ενδιαφέρον ανάπτυξης και βελτίωσης που από πάντα υπάρχει σε όλους μας.

Για οποιεσδήποτε πληροφορίες βρισκόμαστε στη διάθεσή σας, στους αρ. τηλ. 210 279 5012 και κιν. 6932 384496.

Πολεμούσαμε και Τραγουδούσαμε

Τραγούδια Ιστορικής Μνήμης των Βαλκανικών Πολέμων
Δημιουργία – Επιμέλεια: Κ.Α.Λ.Μ.Ε.

Σελ. λευκώματος: 96 • Διάρκεια ενθέτου ψηφιακού δίσκου: 67:02
Έκδοση: Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό
και τη Δημοκρατία (Πληροφορίες για τη διάθεση της έκδοσης στον
αρ. τηλ. 210 369 2419.)

Με σαφή αιγαιοπελαγίτικο προσανατολισμό και άμεσους πολιτισμικούς συσχετισμούς των ιστορικών γεγονότων με το χώρο της Μικράς Ασίας, η πολυτελής πρώτη έκδοση του νεοσύστατου ίδρυματος της Βουλής των Ελλήνων παρουσιάζει για πρώτη φορά συγκεντρωμένες μουσικές πληροφορίες που μας δόθηκαν κυρίως από μικρασιατές πρόσφυγες στα νησιά του Αιγαίου Πελάγους και αναφέρονται στη συμμετοχή και απελευθέρωση του νησιωτικού ελλαδικού γεωγραφικού χώρου κατά τους Βαλκανικούς Πολέμους.

Αναδημοσιεύουμε μέρος από σχετικό άρθρο του Παναγιώτη Σ. Σκορδά, Φιλολόγου, από το περιοδικό «Αγιάσος», τ. 147, Μάρτιος – Απρίλιος 2005.

«...Τα τραγούδια που περιλαμβάνονται στην έκδοση ηχογραφούνται με τις φωνές και τη μουσική συνοδεία ανθρώπων νέων για πρώτη φορά. Λίγα έχουν ηχογραφηθεί στο παρελθόν με τις φωνές των πληροφορητών τους και εκδόθηκαν αυτούσια από ερευνητικούς φορείς. Αρκετά συναντώνται σκόρπια σε παλαιότερες έντυπες ποιητικές ή μουσικές συλλογές και τα υπόλοιπα έχουν καταγραφεί σε επιτόπιες αποστολές των ερευνητικών ομάδων του Κ.Α.Λ.Μ.Ε.»

Με αυτά τα λόγια ο Θεοφάνης Σουλακέλλης, Πρόεδρος / Καλλιτεχνικός Διευθυντής του Κ.Α.Λ.Μ.Ε., προλογίζει τη θαυμάσια έκδοση του ίδρυματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία, η οποία πραγματοποιήθηκε με την ευκαιρία της συμπλήρωσης των 90 χρόνων από τη λήξη των Βαλκανικών Πολέμων, 1913 – 2003.

Η έκδοση περιλαμβάνει λεύκωμα με κείμενα για τα τρα-

γούδια ιστορικής μνήμης και πλουσιώτατο εικαστικό υλικό, καθώς και ένα CD με 18 ηχογραφημένα τραγούδια ...

Υπάρχουν, επίσης, οι στίχοι όλων των τραγουδιών του CD, καθώς και οι νότες (σε βυζαντινή και ευρωπαϊκή σημειογραφία) και ο μουσικός σχολιασμός τους. Τα κείμενα έγραψαν ο Σπύρος Καζιάνης, η Μαργαρίτα Μηλιώρη, ο Θεοφάνης Σουλακέλλης και ο Νικήτας Σταυρινάκης. Την επιμέλεια των κειμένων έκανε ο Παντελής Μπουκάλας. ... Τραγουδά η Χορωδία Αιγαίου και παίζουν 15 επίλεκτοι μουσικοί. Η διδασκαλία και η διεύθυνση είναι του Θεοφάνη Σουλακέλη, ο οποίος επιμελήθηκε και την παραγωγή. Η γενική εποπτεία της έκδοσης είναι του Κ.Α.Λ.Μ.Ε. και η γενική επιμέλεια της Βασιλείας Κατσάνη.

Ο Απόστολος Χρ. Κακλαμάνης, τ. Πρόεδρος της Βουλής των Ελλήνων, στο προλογικό του συμείωμα αναφέρει: «... Στη Μνημοσύνη, την προσωποποίηση της ανθρώπινης μνήμης, αναφερόμαστε με την παρούσα έκδοση. Αναδεικνύουμε τη σημασία της, αφήνοντας τον ελληνικό μουσικό λόγο να περιγράψει τις πανανθρώπινες αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της διατήρησης των γλωσσικών, πολιτισμικών και θρησκευτικών παραδόσεων των λαών.

«Πολεμούσαμε και Τραγουδούσαμε». Η φράση του αιγαίατη Στράτη Μυριβήλη μας ταξιδεύει στο Αιγαίο των Βαλκανικών Πολέμων, μέσα από τις μελωδίες και το λόγο που αποτυπώνει η «Χορωδία και Ορχήστρα Αιγαίου» του Κ.Α.Λ.Μ.Ε.

Η Βουλή των Ελλήνων χαρίζει το έργο στους μαθητές και στους εκπαιδευτικούς, με την ευχή να γίνει χρήσιμο παιδαγωγικό εργαλείο μέσα στο σύγχρονο ευρωπαϊκό πολυθεατικό σχολείο.»

Τραγούδια της Καππαδοκίας

Επιμέλεια παραγωγής: Μάρκος Φ. Δραγούμης
Ψηφιακός δίσκος με δίγλωσσο ένθετο βιβλιάριο 96 σελ.

Έκδοση: Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Φίλοι Μουσικού Λαογραφικού Αρχείου Μέλτη Μερλιέ (Πληροφορίες: 210 325 1364)

Γνωστό για την πλούσια δράση του, την άρτια εκδοτική δραστηριότητά του με τη φροντίδα του ακάματου Μάρκου Δραγούμη και τη σημαντική αρωγή του Θανάση Μωραΐτη, το Μουσικό Λαογραφικό Αρχείο του Κ.Μ.Σ. εξέδωσε τον Ιανουάριο του 2002 δίσκο ακτίνας με τραγούδια από τα μέρη της Καππαδοκίας, άλλα αναπαραγωγές παλαιών ηχογραφήσεων και άλλα σύγχρονες ερμηνείες με τη Δόμνα Σαμίου, τη Λυδία Κονιόρδου, την Κατερίνα Παπαδοπούλου και τη Ροδή Τομουρτζίου – γκιούλ. Τις φωνές, όπου δει, συνοδεύουν δεξιοτέχνες οργανοπαίκτες της ελληνικής παραδοσιακής ορχήστρας, με επιμέλεια του Σωκράτη Σινόπουλου, άρτιου μουσικού της λύρας, ιδιαιτέρως των περιοχών της Μικράς Ασίας.

Στο ένθετο βιβλιάριο βρίσκουμε κείμενα για τη μουσική, τα μουσικά όργανα και το χορό στην Καππαδοκία, τα ποιητικά κείμενα των τραγουδιών, σχόλια για την προέλευση και τα μουσικά χαρακτηριστικά τους, καθώς και αναφορές στη βιβλιογραφία που χρησιμοποιήθηκε.

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε χάρη στην αρωγή του Υπουργείου Πολιτισμού και του ίδρυματος Ι. Φ. Κωστοπούλου.

Τραγούδια και Χοροί από τα Αλάσσατα και την Ερυθραία της Μ. Ασίας

Επιμέλεια παραγωγής: Λευτέρης Δρανδάκης
Δίσκος βινυλίου και ένθετο δίγλωσσο φυλλάδιο 24 σελ. (κυκλοφορεί επανέκδοση σε δίσκο ακτίνας)

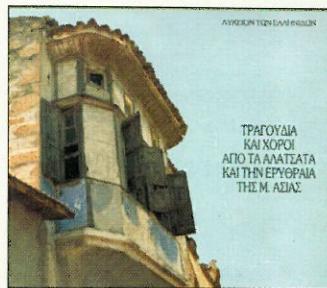
Έκδοση: Λύκειον των Ελλήνων (Πληροφορίες: 210 361 1042)

Με τις φωνές της Κλεονίκης Κουρεπίνη-Τζοανάκη, του Κώστα Κουνέλα, της Μαρίας Τσάκωνα-Τζοανάκη και της Βάσως

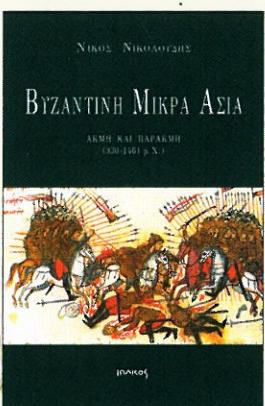
Παντελέων-Γεωργάτζη, προσφύγων από την Ερυθραία της Μ. Ασίας, μελωδίες και τραγούδια από την ομώνυμη περιοχή της μικρασιατικής χερσονήσου τέρπουν τον ακροατή και μεταδίδουν πολλά από την ομορφιά της απλότητας και γνησιότητας που φέρουν οι παππούδες και γιαγιάδες μας.

Από τις γνωστότερες εκδόσεις που κυκλοφορούν εδώ και χρόνια, αποτελεί σημείο αναφοράς για τις νεώτερες γενιές που ασχολούνται με τον παραδοσιακό πολιτισμό.

B.K.

Βυζαντινή Μικρά Ασία - Ακμή και Παρακμή (330 - 1461 μ.Χ.)

Νίκος Νικολούδης
Εκδόσεις ΙΩΛΚΟΣ
Σελ.: 240, Τιμή: 16,00 ευρώ

Το Βυζαντιό, ως αυτοκρατορική δύναμη, χρωστά κατά πολύ την εξάπλωσή του στους λαούς της Μικράς Ασίας. Δεν παύει, ως θέμα, να απασχολεί και να προβληματίζει Έλληνες και ξένους διαπρεπείς ιστορικούς και να θεωρείται ως κοιτίδα πολιτισμού και πηγή οικονομικής δύναμης. Πρόσφατα κυκλοφόρησαν ακόμη δύο εξαιρετικού ενδιαφέροντος βιβλία που μας δίδουν πλούσια στοιχεία για το Βυζαντιό και την ακραιφνή πορεία του ελληνισμού στη Μικρασία, τον Πόντο, την Κωνσταντινούπολη και τη Θράκη.

Η μελέτη του Ν. Νικολούδη καλύπτει περίοδο 1131 ετών και είναι βιβλίο πολύ χρήσιμο για εκείνους που παρακολουθούν και ενημερώνονται πάνω σε ιστορικά θέματα. Συνοδεύεται, μάλιστα, από πλούσια ελληνική και ξένη βιβλιογραφία.

Συγκεκριμένα, η Μικρά Ασία κατέχει ιδιαίτερα σημαντική θέση στην ιστορία της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Η συμβολή του μικρασιατικού Ελληνισμού στην άμυνα και την ανασύστασή της (μετά το 1204), τη διαφύλαξη και την αναζωγόνηση

Στο επόμενο τεύχος του περιοδικού θα αναφερθούμε στο βιβλίο του Γ. Χατζηκωστή, που φέρει τον τίτλο «Κεράμιον ύδατος» και μας έρχεται από τη μαρτυρική Κύπρο.

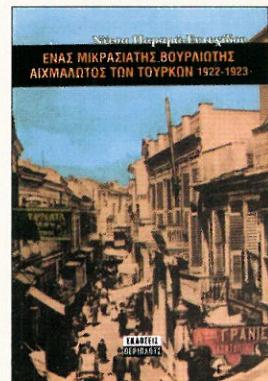
Ένας Μικρασιάτης Βουρλιώτης αιχμάλωτος των Τούρκων, 1922 - 1923

Νίτσα Παραρά-Ευτυχίδου, Εκδόσεις ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ, Σελ.: 86, Τιμή: 9,00 ευρώ

Από τις εκδόσεις Περίπλους κυκλοφόρησε, σε τρίτη έκδοση, το πολυδιαβασμένο βιβλίο του μέλους και ευεργέτιδας του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Νίτσας Παραρά - Ευτυχίδου. Στις σελίδες του συγκεντρώνονται οι πικρές αναμνήσεις τους είκοσι ενός ετών στρατιώτη στο Βόρειο Συγκρότημα του Μικρασιατικού Πολέμου, Δημητρού Κυρμιζά, που πιάστηκε αιχμάλωτος των Τούρκων τα ματωμένο Σεπτέμβρη του 1922. Παρουσιάζονται τα γεγονότα όπως τα έζησε και τα αφηγήθηκε στη συγγραφέα, η οποία με τη σειρά της τα ταξινόμησε και τα αποτύπωσε με τη γλαφυρή της πένα.

Πρόκειται για βιβλίο πικρών αναμνήσεων, δεινών και θανάτων που διέσπειραν οι «πολιτισμένοι» γείτονές μας της αντίπερα του Αιγαίου όχθης. Το διαβάζεις και ματώνει η καρδιά σου. Η φρίκη του πολέμου, της αντεκδίκησης, το αισχρό παιχνίδι των συμμάχων, η ένοχη σιωπή των Μεγάλων Δυνάμεων στο κατακορύφωμά τους. Παντού αίματα, παντού νεκρά σώματα. Η κόλαση του Δάντη ξαναζωντάνεψε. Από πού ν' αρχίσεις και πού να σταματήσεις! Ο αιχμάλωτος στρατιώτης, Δημητρός Κυρμιζάς, μαζί με άλλους συναδέλφους του, ζει τον προσωπικό του Γολγοθά. Θέριζαν οι αρρώστιες: τύφος, εντερικά, γάγγραινα. Κι απάνω σου οι Τούρκοι στρατιώτες να βγάζουν το άχτι τους, «Σε στρώνανε καταγής, μπρούμυτα και σε κοπανούσανε ... Φέρνανε όλους τους σκλάβους σε διπλές σειρές, παραταγμένους δεξιά και ζερβά και στη μέση ρίχνανε τον παραβάτη. Ένας Τούρκος του πατούσε το κεφάλι, ένας άλλος τα πόδια να μη σαλεύει και δύο άλλοι Τουρκαλάδες, εναλλάξ, με αγκυλωτές βέργες, βαρούσανε με χίζι (=με φόρα), να βγάλουνε το άχτι τους.»

Αναμφισβήτητα το βιβλίο αυτό της Νίτσας Παραρά - Ευτυχίδου σώζει πολλές άγνωστες πλευρές των Ελλήνων αιχμαλώτων στρατιωτών που είχαν την ατυχία να πέσουν στα χέρια των Τούρκων. Αξίζει τον έπαινο για όσα άκουσε και κατέγραψε από τον άλλοτε στρατιώτη και μετά πρόσφυγα συμπολίτη μας, Δημητρό Κυρμιζά.

Το Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού (ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.) αποτελεί Ν.Π.Δ.Δ. και διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ. 410/95 (Δ.Κ.Κ.). Η ίδρυσή του δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. αρ. 646 / τ. 2, όπου παρατίθεται η σχετική Συστατική Πράξη του Δημοτικού Συμβουλίου Νέας Ιωνίας Αττικής (113/03).

Για την επίτευξη των σκοπών του, το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. μπορεί να συνεργάζεται με τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, με τους Ο.Τ.Α. γενικώτερα, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., καθώς και με πολίτες που ενδιαφέρονται να συμβάλουν σε αυτήν.

Στο πλαίσιο των δράσεων του Κέντρου περιλαμβάνονται η έρευνα, μελέτη και εκπόνηση προγραμμάτων, η ίδρυση και λειτουργία εξειδικευμένης βιβλιοθήκης, οι εκδόσεις, η προκήρυξη υποτροφιών, η καταγραφή στοιχείων του μουσικού και ορχηστικού πολιτισμού, η διδασκαλία παραδοσιακών τεχνών, η λειτουργία μουσείων και η διεξαγωγή εκθέσεων.

Οι πόροι του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. προέρχονται από το Δήμο της Ν. Ιωνίας. Παράλληλα, σημαντική ενίσχυση προσφέρουν οι δωρεές και χορηγίες φορέων και φυσικών προσώπων.

Το Κέντρο στεγάζεται σε έναν από τους ανακαινισμένους χώρους του συγκροτήματος κτηρίων του Δήμου Νέας Ιωνίας που βρίσκονται στην οδό Πατριάρχου Ιωακείμ 4, πολύ κοντά στον ομώνυμο σταθμό των Η.Σ.Α.Π. Σε καθημερινή βάση, υποδεχόμαστε το κοινό από τις 08:30 έως τις 13:00 και κάθε Πέμπτη απόγευμα, από τις 18:00 έως τις 20:00. Για κάθε επικοινωνία, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να καλούν στον αρ. τηλ. / τηλεομ. 210 279 5012 ή στο Δήμο της Νέας Ιωνίας, στον αρ. τηλ. 210 279 0115.

Τακτικά μέλη

Πρόεδρος:

Χάρης Σαπουντζάκης, Συγγραφέας – Ιστορικός

Αντιπρόεδρος:

Μάκης Λυκούδης, Ζωγράφος – Αγιογράφος

Γραμματέας:

Κώστας Τσοπανάκης, Πρόεδρος Συνδέσμου Αλαγιωτών

Μέλη:

Άρης Χατζησαββίδης, Δημοτικός Σύμβουλος. Ανδρέας Καφετζής, Δημοτικός Σύμβουλος (πρώην Δήμαρχος). Νίτσα Παραρά – Ευτυχίδου, Συγγραφέας. Χρήστος Χατζηιωάννου, Ιδιωτικός υπάλληλος. Γιάννης Κορίδης, Δημοσιογράφος – Συγγραφέας. Όμηρος Ακιανίδης, Γραφίστας. Ηλίας Καραμάνης, Φιλόλογος – Λυκειάρχης. Φραντσέσκα Βουδούρογλου – Λάγκενφανς, Δρ. Φιλολογίας. Δημήτρης Μανιατόπουλος, Δικηγόρος – Μέλος του Ιωνικού Συνδέσμου. Ηλίας Μωραλόγλου, Γενικός Γραμματέας Ένωσης Σπάρτης Μικράς Ασίας. Ευσεβία Αλεξιάδου, Αντιπρόεδρος Σωματείου Ινεπολιτών - Κασταμονιτών. Αναστάσιος Χαρισμίδης, Πρόεδρος Αδελφότητας Προκοπιέων.

Αναπληρωματικά μέλη

Νίκος Μαγιόπουλος, Δημοτικός Σύμβουλος (αναπληρωτής Προέδρου). Λεωνίδας Βογιατζόγλου, Δημοτικός Σύμβουλος. Νίκος Κουκουλάρης, Δημοτικός Σύμβουλος. Βασιλεία Κατσάνη, Σύμβουλος μορφωτικών & πολιτισμικών δράσεων. Γεώργιος Καζδαγλής, Πολύκαρπος Πολυκάρπου, Σκηνοθέτης. Χρυσάνθη Αθηνάκη, Φιλόλογος - Λυκειάρχης. Κλαίρη Αφεντούλη, Φιλόλογος. Ιωσήφ Σαββίδης, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Κλωστοϋφαντουργών. Στάθης Ουλκέρογλου, Μουσικούσυνθέτης. Δημήτρης Κωστιδάκης, Αντιπρόεδρος Ιωνικού Συνδέσμου. Πηνελόπη Δουρμούσογλου, Αντιπρόεδρος Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας. Παναγιώτης Παρέσογλου, Αντιπρόεδρος Συνδέσμου Αλαγιωτών. Λαμπρινή Σπανοπούλου, Γ. Γραμματέας Σωματείου Ινεπολιτών-Κασταμονιτών Ειρήνη Καλανταρίδου.

Εκδότης: **ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.**

Γραφεία: Πατριάρχου Ιωακείμ 4, Νέα Ιωνία 142 34 Αρ.Τηλ. / Τηλεομ. 210 279 5012
<http://www.dimosneasionias.gr/kemipo.htm>

Επιτροπή Εκδόσεων & Παραγωγής Υλικού

Συντονιστής: Γιάννης Κορίδης

Μέλη: Όμηρος Ακιανίδης, Ηλίας Καραμάνης, Βασιλεία Κατσάνη, Ανδρέας Καφετζής, Παναγιώτης Παρέσογλου, Χάρης Σαπουντζάκης, Κώστας Τσοπανάκης.

Υπεύθυνη Έκδοσης: Βασιλεία Κατσάνη

Σχεδιασμός - Παραγωγή: ΓΡΑΜΜΑ, Μάρνη 32, 104 32 Αθήνα, 210 522 5202 katradi@acsni.gr

- Φωτογραφίες αντικειμένων και κειμηλίων από τις Συλλογές του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. κοσμούν το εμπροσθόφυλλο και εσωτερικές σελίδες του τεύχους. • Η φωτογραφία του οπισθοφύλλου προέρχεται από το αρχείο της Ενώσεως Μαγνησίας Μ. Ασίας. • Η αναδημοσίευση κειμένων ή / και φωτογραφιών επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κειμένης νομοθεσίας και μετά από έγγραφη άδεια από το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. • Τα ενυπόγραφα άρθρα εκφράζουν απόψεις και θέσεις των συγγραφέων τους. Η αρμόδια για την έκδοση του περιοδικού επιτροπή του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. φέρει την ευθύνη για την επιμέλεια και την άρτια παρουσίασή τους μόνον.